

Záróvizsga tételsor

a Debreceni Egyetem Szociológia és Szociálpolitika Tanszéke által szervezett

szociálpolitika MA

képzésben résztvevő hallgatók számára

Szakfelelős: Dr. Csoba Judit
Szakirányfelelős: Dr. Krémer Balázs

A mesterszintű tanulmányok zárásakor a hallgatók komplex szóbeli vizsgát tesznek, mely két részből áll: (1) a diplomamunka védéséből és (2) a szóbeli vizsgából, melynek kérdései az általános elméleti és módszertani ismeretek mellett a szakirányú képzési területre is kiterjednek. A hallgatók a záróvizsgán három feladatot teljesítenek. Az első feladat során a diplomamunka védésére kerül sor, melynek során a hallgatók bemutatják dolgozatukat, majd válaszolnak a bizottság tagjai által feltett kérdésekre. A második feladatkör a társadalom- és szociálpolitika általános elméleti és módszertani kérdéseire, míg a harmadik feladat a szakirány elméleti és gyakorlati kérdéseire koncentrál.

A záróvizsga bizottság előtt, szóban történik. A témakörök kidolgozására a hallgatóknak a vizsgát megelőzően min. 30 perc áll rendelkezésükre. A vizsgafeladatok helyszínen történő kidolgozásához segédanyagok nem használhatók.

I. A társadalom- és szociálpolitika elmélete

1. Jellemezze a posztmodern társadalom kihívásait!

- a) Elemezze a globalizáció, a technikai modernizáció és a rendszerváltás hatására kialakuló társadalmi változásokat, szociális feszültségeket meghatározó társadalmi kríziseket! Emelje ki az elosztási egyenlőtlenségek következtében kialakuló társadalmi problémákat, s azok következményeit!
- b) Milyen társadalmi jelzőszámokat, vizsgálati módszereket alkalmazna a társadalmi szerkezeti változások megragadására? Milyen meghatározó, a társadalmi változások elemzésére fókuszáló kutató-műhelyeket, kutatásokat ismer? Mutassa be egy választott kutatás főbb módszertani elemeit!

- *Castel, Robert: A szociális kérdés alakváltozásai. Kávé Kiadó, Budapest, 1998*
- *Castel, Robert: A társadalmi biztonság elvesztése I-II., Esély 2005/4. 42-66. old., 2005/ 5. 3-24.old. és 2005/6. 3-23. old.*
- *Ferge Zsuzsa: Elszabaduló egyenlőtlenségek. Állam, kormányok, civilek. Budapest, Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület, 2000*

- *Jackson, Andrew: Miért nem kell választanunk a társadalmi igazságosság és a gazdasági növekedés között? Esély 2007/2., 3-49. old.*

2. Mutassa be a modern állam szerepvállalásának átalakulását a XX. század közepétől napjainkig!

- A sokszínű Európa. A ma működő jóléti modellek jellemzése, fókuszban az európai országok jóléti modelljei. Jellemezze a jóléti modellek jellegzetes filozófiáját, mutassa be eszköztárát, ill. annak átalakulását!
- Az elemzés során mutassa be azokat a jellemző adatforrásokat, mutatókat, indikátorokat, melyek biztosítják a modellek közötti különbségek láthatóvá tételét!

- *Csaba Iván-Tóth István György (szerk.) (1999): A jóléti állam politikai gazdaságtana. Osiris, Budapest, 7-42. o.*
- *Ferge Zsuzsa: Társadalmi áramlatok és szerepek. Napvilág Kiadó, Budapest, 2010*
- *Ferge Zsuzsa-Lévai Katalin (szerk.) (1991): A jóléti állam. ELTE Szociológiai Intézet - T-Twins Kiadó, Budapest*
- *Gösta Esping-Andersen: Ismét a Jó Társadalom felé? Esély 2006/6., 3-28. old.*
- *Ladányi, J.-Szelényi, I. (1997): Vázlat az esélyteremtő állam elméletéhez. Jóléti államon és a neokonzervativizmuson túl. Gazdaság, 1997/2.*
- *Giddens, A. (1998): A harmadik út. Agora Kiadó, Budapest*

3. Ismertesse a modern társadalompolitika funkcióit és területeit! Mutassa be a társadalompolitika, a szociálpolitika és a szegénypolitika működési formáit, sajátosságait! Emelje ki az egyes területek között az utóbbi két évtizedben bekövetkezett hangsúly-eltolódásokat!

- Mutassa be, milyen eszközök, technikák állnak rendelkezésre a társadalmi feszültségek mérséklésére, a problémák kezelésére! Jellemezze a társadalompolitika, a szociálpolitika és a szegénypolitika működési formáit a mai Magyarországon!
- Melyek azok a fontosabb fogalmak, indikátorok, amelyeket az Európai Unióban a szegénység mérésére használunk? Mit mérnek ezek az indikátorok? Melyek az egyes módszerek előnyei és hátrányai?

- *Daly, Mary: Merre tart az EU szociálpolitikája? Számvetés és értékelés a lisszaboni társadalmi befogadási folyamat alakulásáról. Esély 2009/1., 51-71. old.*
- *Ferge Zsuzsa: Elszabaduló egyenlőtlenségek. Állam, kormányok, civilek. Budapest, Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület, 2000*
- *Gösta Esping-Andersen: Ismét a Jó Társadalom felé? Esély 2006/6. 3-28. old.*
- *Krémer Balázs: Bevezetés a szociálpolitikába. Napvilág Kiadó, Budapest 2009*
- *Tóth István György (2005): Jövedelemelosztás. A gazdasági rendszerváltástól az uniós csatlakozásig. Andorka Rudolf Társadalomtudományi Társaság-Századvég Kiadó, Budapest, 2005*

4. Mutassa be az elsődleges és a másodlagos jövedelemelosztás típusait és jellemzőit!

- a. Elemezze a Magyarországon kialakult elosztási rendszereket és azok finanszírozási formáit! Emelje ki az állami redisztribúciós rendszerek sajátosságait, az adóelvonások és újraosztások terén bekövetkezett változásokat! Elemzése során térjen ki a társadalombiztosítás sajátosságainak bemutatására is!
- b. Ismertesse a magyar segélyezés elméleti, jogi kereteit, majd mutasson be példákat a segélyezési rendszer működésére, előnyeire és hátrányaira! Készítsen vázlatot egy 10 000 fős lakosságszámú önkormányzat helyi rendeletének segélyezést érintő pontjaira!
 - *Benedek Dóra-Lelkes Orsolya-Scharle Ágota-Szabó Miklós: A magyar államháztartási bevételek és kiadások szerkezete 1991–2004 között. Közgazdasági Szemle, LIII. évf., 2006. február 119–143. o.*
 - *Cerami, Alfio: Változó Közép-Európa: a jólét és a szociális segélyezés kialakuló modelljei. Esély 2009/1.*
 - *Ferge Zsuzsa: Mi történik a szegénységgel? Esély 2007/4., 3-24. old.*
 - *Havasi Éva: A transzferjövedelmek szerepe a szegénység csökkentésében Esély 2005/4., 66-87. old.*
 - *Jackson, Andrew: Miért nem kell választanunk a társadalmi igazságosság és a gazdasági növekedés között? Esély 2007/2., 3-49. old.*
 - *Joseph E. Stiglitz: A kormányzati szektor gazdaságtana. Közgazdasági és Jogi Kiadó, Budapest 2000*
 - *König Éva: A segélyezés Bermuda háromszöge. Esély 2004/1.*
 - *Tomka Béla: Rászorultsági elv vagy általános szociális jogok? Esély 2006/5., 20-43. old.*

5. Ismertesse a szociális szolgáltatások meghatározó területeit, működési formáit!

- a) Elemzése során térjen ki a szolgáltatási területek változásaira, a jóléti pluralizmus és a harmadik szektor szerepének, lehetőségeinek jellemzésére a jóléti szolgáltatások szervezésében! Hasonlítsa össze a kiszervezéses ellátó rendszereket és a közintézmények kereteiben történő ellátások előnyeit és hátrányait!
- b) Mutassa be egy konkrét szolgáltatás tervezése, szervezése kapcsán, milyen társadalmi, gazdasági, jogszabályi kereteket, dokumentumokat kell figyelembe vennie! A mintaként választott szolgáltatás bemutatásakor alkalmazzon a továbbfejlesztést segítő innovatív elemeket!
 - *Glennerster, Howard: A vegyes finanszírozás típusai. Esély 1991/3.*
 - *Horváth M. Tamás: Helyi közszolgáltatások szervezése. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2002*
 - *Bugarszki Zsolt: A szociális szolgáltatások várható alakulása 2005-2015. In: Tausz Katalin (szerk.): Stratégiai kutatások - Magyarország 2015. A társadalmi kohézió erősítése. Új Mandátum Könyvkiadó, Budapest, 2006 http://www.socio.mta.hu/konyvek/7_tarsadalmi_kohezio.pdf*

- *Balogh Gábor: Társadalombiztosítási ismeretek. Bevezetés a társadalombiztosítás-tanba. Corvinus Kiadó, Budapest, 1996*
 - *Jensen, Carsten: A jóléti szolgáltatások és transzferek világa. Esély 2009/6. <http://szocialisregiszter.afsz.hu/>*
6. Elemezze a hatalommal való felruházás (empowerment), az ügyfél választási lehetőségeinek (patient's choice) bővítése és a „pozitív szabadság” koncepcióinak összefüggéseit, gyakorlati következményeit egy tetszőlegesen választott közpolitikai területen!
- a. Helyezze el a szociális igazgatást a közpolitikák rendszerében! Fogalmazzon meg javaslatokat a szociális igazgatás lehetséges/szükséges innovációjával kapcsolatban! Érveljen a verseny alkalmazásának és a verseny kizárásának előnyei és hátrányai mellett a közpolitikák vonatkozásában!
 - b. Mutasson be néhány, a szociális adminisztráció során kötelezően alkalmazandó dokumentumot! Fejtse ki véleményét ezek alkalmazhatóságával, esetleges továbbfejlesztésével kapcsolatban!
- *Boda Zsolt, Kovách Imre, Szoboszlai György (szerk): Hatalom, közbeszéd, fejlesztéspolitika Elemzések politikai jelenségekről Budapest, MTA-PTI, 2007, <http://www.mtapti.hu/pdf/fiatkut.pdf>*
 - *Gajdusчек György - Hajnal György: Közpolitika Budapest, VG-ORAC, 2010*
 - *Hajnal György: Újszerű kudarcmechanizmusok a Magyar közpolitika világában, Politikatudományi Szemle, 2009, XVIII/4. 61-81. pp, http://www.poltudszemle.hu/szamok/2009_4szam/hajnal-2009-4.p df*
 - *Lester M. Salamon - S. Wojciech Sokolowski - Regina List: A civil társadalom "világnézetben" Civitalis Egyesület, Budapest, 2003 http://www.nonprofitkutatas.hu/letoltendo/civil_vilag.DOC*
 - *Mózer Péter: Pénzügyi ösztönzők, illetve ellenösztönzők és a munkaerőpiac kapcsolata, in "A szociális segélyezés szerepe a segélyezettek életminőségének alakulásában" TÁMOP 2.5.2, http://www.google.hu/url?sa=t&source=web&cd=32&ved=0CBwQFjABOB4&url=http%3A%2F%2Fmukutir.telcosystem.hu%2Fkutat_dir%2F509%2FA_szocialis_segelyezes_szerepe_a_segelyezettek_letminosegenek_alakulasaban_zarotanutmany.pdf&ei=erOPTcCTBYnPsga_74iICg&usg=AFQjCNEfwX4fQ21QP7dEVF4oEs7o79YCfQ*
 - *Pesti Sándor: Közpolitika. Szöveggyűjtemény, Budapest, Rejtjel, 2001*
7. Ismertesse a legjellemzőbb szociális kockázatokat, illetve a magas kockázatú társadalmi csoportok szociológiai karakterének átalakulását az elmúlt évtizedekben!
- a. Mutassa be, hogy a szociális jogok változása hogyan követte a fent említett változásokat az elmúlt évtizedekben! Elemezze, hogy a feltételekhez kötött jóléti ellátások kialakulása, elterjedése mely csoportok esetében és milyen következményekkel jár napjainkban?

- b. Egy konkrét példa segítségével mutassa be, hogy milyen szükséglet-feltárási módszereket alkalmazna egy kiemelt speciális kockázatú társadalmi csoport számára tervezett szolgáltatás előkészítésekor!
- *Castel, R.: A nélkülözéstől a kivetettségig – a „kiilleszkedés” pokoljárása Esély 1993/3.*
 - *Darvas Ágnes-Tausz Katalin: Gyermekszegénység és családtámogatások. Szociálpolitikai megoldások a volt szocialista országokban. Eszmélet 49. sz. 2001. <http://eszmélet.tripod.com/49/darvas49.html>*
 - *Hegedűs József - Somogyi Eszter: Lakáshitelezés, támogatási alternatívák és megfizethetőség. In: Közgazdasági Szemle LI. évf., 2004. március 193 - 217. o.*
 - *Kálmán Zsófia – Könczei György: A Taigetosztól az esélyegyenlőségig. Osiris Kiadó, Budapest, 2002*
 - *Medgyesi Márton: A szűkös öregség: Az idősök jövedelmi helyzete a kilencvenes években, Szociológiai Szemle, 2002/4., 143–156. o.*
 - *Oross Jolán: A hajléktalanság kezelése Magyarországon. In: Kézikönyv a szociális munka gyakorlatához. Budapest, 2001, 104-139. o.*
 - *Walker A.: Öregedés Európában – kihívások és következmények. Esély, 1999/6.*

8. Elemezze az anti-diszkriminációs, megerősítő (affirmatív) politikák és a semleges politikák konfliktusait a kisebbségi és esélyegyenlőségi politikákban!

- a. Mutassa be a cigányság társadalmi és szociális jellemzőit a hazai kutatási eredmények alapján! Foglalja össze a romák helyzetének javítását célzó programok eredményeit!
- b. Ismertesse a projekttervezés és menedzsment legfontosabb lépéseit! A bizottság által adott paraméterek alapján készítsen projektvázlatot egy speciális szükséglet kezelésére alkalmas fejlesztésre!
- *Allport, G., W.: Az előítélet. Osiris Kiadó, Budapest, 1999*
 - *Babusik Ferenc: Magyarországi cigányság - strukturális csapda és kirekesztés. Esély 2007/1.*
 - *Diósi Ágnes: Szemtől szemben a magyarországi cigánysággal. Pont Kiadó, Budapest, 2002*
 - *Kemény István: Szegények, munkanélküliek, cigányok, versenyképtelenek. Esély 2003/2 66-74.*
 - *Kertesi Gábor: Cigány foglalkoztatás a rendszerváltás előtt és után Esély 1995/4.*
 - *Ladányi János-Szelényi Iván: A kirekesztettség változó formái: Közép- és délkelet európai romák történeti és összehasonlító vizsgálata. Napvilág Kiadó, Budapest, 2004*
 - *Ladányi János: Szociális és etnikai konfliktusok. Új Mandátum Kiadó, Budapest, 2005*

9. A nemek közötti társadalmi egyenlőtlenségek és következményeik. A nők társadalmi szerepvállalásai és azok változásai.

- a. Mutassa be a nemek munkaerő-piaci szerepvállalását befolyásoló alapvető társadalmi-gazdasági tényezőket és a nemi alapú munkaerő-piaci diszkriminációk sajátosságait és következményeit!
- b. Mutassa be a társadalmi nemek egyenlőségét garantáló intézményesülési folyamatokat! Térjen ki a gender mainstreaming-szemlélet lényegére és az érvényesítéséhez szükséges technikák bemutatására!
 - THUN Éva (2002): *A nőtudomány és társadalmi nemek tudománya I-II.- In: Magyar Felsőoktatás, 2002/3-4. szám*
 - BRAUNMÜHL, Claudia von (2007): *Gender mainstreaming. Egy világ körüli út rekonstrukciója. In: Eszmélet 2007/73.*
 - Beauvoir, Simone (1969): *A második nem. Gondolat Kiadó, Budapest*
 - Koncz Katalin (2008): *Nők a munkaerőpiacon. Számvetés a rendszerváltástól napjainkig az Európai Unióban érvényesülő tendenciák és követelmények fényében. Budapesti Corvinus Egyetem Women's Studies Központ, Budapest*

10. Foglalja össze a társadalmi egyenlőtlenségek területi dimenzióit, kialakulásának okait! Térjen ki a nemzetközi és hazai összefüggésekre!

- a. Adjon áttekintést a területi hátrányok csökkentésére irányuló fejlesztéspolitikai intézkedésekről! Jellemezze a magyar településszerkezet sajátosságait, európai összehasonlításban! Mutassa be a hátrányos helyzetű térségek fejlesztési forrásait!
- b. Mutassa be – egy kiválasztott helyi fejlesztési példán keresztül – a helyi fejlesztési programok jellemző vonásait! Hogyan épül fel egy helyi fejlesztési program, kik a kulcsszereplői, milyen társadalmi, gazdasági és környezeti hatások várhatóak a program végrehajtásától?
 - Beluszky Pál-Sikos T.: *Változó falvaink. MTA Társadalomkutató Központ, Budapest, 2007*
 - László M.-Pap N.: *Bevezetés a terület- és településfejlesztésbe. Lomart Kiadó, 2007, 11-68. o.*
 - Koncz János: *Európai Unió: Térség-, terület- és régiófejlesztés – elvek, struktúrák és módszerek (Európai műhelytanulmányok, Miniszterelnöki Hivatal Nemzeti Fejlesztési Hivatal, Budapest, 2005*
 - Új Magyarország Fejlesztési Terv. Stratégia: 3. prioritás: Társadalmi megújulás (87-101.old.) http://www.nfu.hu/uj_magyarorszag_fejlesztési_terv_2

11. Ismertesse az Európai Szociális Modellt legfőbb elemeit!

- a. Mutassa be az EU szociális dimenzióinak működését Magyarországon! Elemezze az Európai Szociális Charta szerinti legfontosabb szociális jogok érvényesülését napjaink Európájában!

b. Mutassa be az EU szociális tervezési tevékenységének alapvető lépéseit a jóléti tervezés gyakorlatának állomásain, példáján keresztül!

- *Daly, Mary: Merre tart az EU szociálpolitikája? Számvetés és értékelés a lisszaboni társadalmi befogadási folyamat alakulásáról. Esély 2009/1. 51-71. old.*
- *Juhász Gábor-Taller Ágnes: A társadalmi kirekesztődés elleni küzdelem az EU új tagállamaiban. Esély 2005/6., 23-64. old.*
- *Offe, Claus: Szociális védelem szupranacionális összefüggésben Esély 2006/3., 30-61. old.*
- *Tomka Béla: Az Európai Szociális Modell múltja és jelene – kelet-közép-európai perspektívák. Esély 2004/5. 32-54. old.*

II. Foglalkoztatáspolitikai szakirány

1. Elemezze, milyen okokra vezethetők vissza napjaink munkaerőpiacának egyensúlyzavarai!

- a. Mutassa be a munkanélküliség kialakulásának gazdasági, társadalmi hátterét! Foglalja össze, hogy ennek milyen társadalmi következményeivel kell számolnunk napjainkban!
- b. Milyen elemzési módszereket és indikátorokat alkalmazna a munkaerőpiac térbeli és időbeli változásainak leírásakor?

- *Hans-Peter Martin-Harald Schumann: A globalizáció csapdája*
Perfekt Kiadó, Budapest, 1998, 9-24., 271-313. old.
- *Csoba Judit: A tisztességes munka*
A teljes foglalkoztatás a 21. század esélye vagy utópiája?
L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2010, 75-93. old.
- *Gábor R. István: Foglalkoztatási helyzet és foglalkoztatáspolitikai célok.*
Munkügyi Szemle, 2006., 1. sz., 26-30. o.
- *David C. Korten: Tőkés társaságok világoralma*
Kapu, Budapest, 1996
- *Ulicska László: A munkanélküliség feltalálása Magyarországon*
Korall, 2001 ősz-tél, 37-48.o.
- *Soros Gy.: A globális kapitalizmus válsága*
Scolar Kiadó, Budapest, 1999
- *Thompson, E. P.: Az idő, a munkafegyelem és az ipari kapitalizmus*
In: Időben élni. Történeti-szociológiai tanulmányok.
Akadémiai Kiadó, Budapest, 1990

2. Elemezze a társadalmi egyenlőtlenségek és a munkaerő-piaci státus összefüggéseit!

- a. Mutassa be a hátrányos helyzetű munkaerő-piaci státusú csoportokat! Jellemezze hátrányuk kialakulásának okait, lehetséges következményeit! Elemezze az idősebb munkavállalók munkaerő-piaci helyzetének sajátosságait! Fejtse ki, milyen változások figyelhetők meg a fiatalok munkára történő szocializációjában az elmúlt évtizedekben!
- b. Elemezzen néhány, az Európai Unió országaiban bevált, az elemzett célcsoportok integrálását segítő „best practice” programot! Foglalja össze, milyen integrációs programok alakultak ki Magyarországon a speciális célcsoportok foglalkoztatási problémáinak megoldására!

- *Juhász Ferenc: A munkaképesség véleményezésének gyakorlata*

In: Fazekas Károly-Cseres Gergely Zsombor- Scharle Ágota: Munkaerőpiaci tükör 2007, MTA Közgazdaságtudományi Intézet, Országos Foglalkoztatási Közalapítvány, Budapest, 2007, 101-102. old.

- *Gábor R. István: „Reményvesztett dolgozók” – a munkaerőpiac számkivetettjei? Gál Róbert Iván - Szántó Zoltán (szerk.): Cselekvésemélet és társadalomkutatás. In memoriam Csontos László. Közgazdasági Szemle Alapítvány, 2003, 411-420. o.*
- *Lelkes Orsolya-Scharle Ágota: Miért inaktív az 50 éves magyar férfiak egyharmada? A gazdasági aktivitás és a jóléti ellátások összefüggéséről. In: Társadalmi Riport 2004, TÁRKI, Budapest, 2004, 242- 259. old.*
- *Radó, P.: Oktatási egyenlőtlenségek Magyarországon. Esély 2007/4., 24-36. o.*
- *Wim Kok: Jobs, jobs, jobs - creating more jobs in Europe European Communities, Brussels, 2004*

3. Vázolja a szociálpolitika lehetőségeit és nehézségeit a tartósan munka nélkül lévő, jóléti ellátásra szoruló célcsoport körében!

- a. Fejtse ki, mi az oka a tartósan munka nélkül lévő csoportok magas arányának hazánkban! Mutassa be e csoport jellemzőit, a tartós munkanélküliség következményeit!
 - b. Mutasson be hazai és nemzetközi példákat e csoport munkaerő-piaci integrációjának kísérleteire és eszközeire! Elemesse ezeket a példákat: milyen szükségletek kielégítését célozták, s milyen hatékonysággal valósultak meg!
- *Csoba Judit (szerk.): A peremhelyzetű társadalmi csoportok munkaerő-piaci és társadalmi integrációja Tankönyv, Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2009, 410. o. http://www.szocioteka.hu/files/szocioteka_konyv_nyomdai.pdf*
 - *Neil Gilbert: Szolgáltatásból társadalmi ellenőrzés: a jóléti reform hatásai a szociális munkások szakmai gyakorlatára az Egyesült Államokban. Esély, 1998/6., 85 -97. old.*
 - *Dávid, J.: A munkaerő-piaci igények és a szakképzési rendszer közelítése. Nemzeti Felnőttképzési Intézet, Budapest, 2005*

4. Mutassa be a munkanélküliek jövedelem-támogatásának formáit hazai és nemzetközi viszonylatban!

- a. Ismertesse a támogatás alkalmazásakor mérlegelendő megfontolásokat! Milyen nemzetközi trendek jellemzőek az utóbbi 20 évben? Jellemezze a feltételekhez kötött jóléti ellátás előnyeit, hátrányait!
 - b. Tervezzen egy tetszőlegesen választott célcsoport számára a szükségleteknek megfelelő integrációs projektet!
- *Bódis L. – Galasi P. – Micklewright, J. – Nagy Gy.: Munkanélküli ellátás és hatásvizsgálatai Magyarországon. MTA Közgazdaságtudományi Intézet, KTI könyvek 3., Budapest, 2005*

- Galasi P. – Nagy Gy.: „A munkanélküli-ellátás változásainak hatása a munkanélküliek segélyezésére és elhelyezkedésére.”
Közgazdasági Szemle 2003/7–8., 608–634. o.
- Kollányi Zsófia (szerk.): *A hal és a háló. Segélyezés és munka Európa országaiban.* 2008. július, <http://www.demos.hu/Letoltes>
- Ónodi Irén: *Az Európai Foglalkoztatási Stratégia*
Munkügyi Szemle 2003/11., 22-24. o.

5. A szociálpolitika és a foglalkoztatáspolitikai kölcsönhatása. Megéri-e dolgozni?

- a. Mutassa be az adórendszer és a foglalkoztatás kölcsönhatásait, a speciális munkavállalói csoportok foglalkoztatási pozícióit javító keresletélénkítő politikákat, fiskális intézkedéseket! Elemezze a minimálbér, valamint a munkát terhelő adók, járulékok és foglalkoztatási támogatások hatását a munkaerő-piaci és foglalkoztatási viszonyok alakulására! A bérezési, ösztönzési rendszerek és a teljesítményértékelés lehetőségei és korlátai.
- b. Az önbevallásos vizsgálatok során melyek azok a legelterjedtebb kérdezési formák, amelyekkel a munkaképességet és a munkavállalási hajlandóságot mérhetjük? Melyek az alkalmazott eszközök előnyei és hátrányai?

- Galasi P.: *Munkanélküliek álláskeresői magatartása.* *Közgazdasági Szemle*, XLIII. évf., 1996. szeptember, 805-815. o.
- Kézdi G.: *Az aktív foglalkoztatáspolitikai programok hatásvizsgálatának módszertani kérdései.* *Budapesti Munkagazdaságtani Füzetek*, BWP., 2004/2., Budapest
- Tóth István György (2005): *Jövedelemeloszlás. A gazdasági rendszerváltástól az uniós csatlakozásig.* *Andorka Rudolf Társadalomtudományi Társaság - Századvég Kiadó, Budapest, 2005*

6. Mutassa be, hogy a szociálpolitika és a foglalkoztatáspolitikai hogyan lehet a GDP növekedésében és a versenyképesség erősödésében „produktív ágens”!

- a. Segélyek, támogatások, átképzési formák és ezek hatékonysága.
Elemezze a munkaerő-gazdálkodás elemeit és szerepváltozásait a fejlett országok és Magyarország esetében!
 - b. Mutassa be a legjellemzőbb aktív munkaerő-piaci eszközöket és az azok hatásának vizsgálatára szolgáló módszereket! Melyek a kísérleti és kontrollcsoport kialakításának módszerei?
- Frey Mária: *Munkahelyteremtés a munkaerőpiac fő áramlatán kívül.* *OFA, Budapest, 1997, 1-39. old.*
 - Frey Mária: *Az aktív munkaerő-piaci eszközök működésének értékelése 2001-2006 között és változásai 2007-ben.*

In: Fazekas Károly-Cseres-Gergely Zsombor- Scharle Ágota: Munkaerőpiaci tükkör 2007, MTA Közgazdaságtudományi Intézet - Országos Foglalkoztatási Közalapítvány, Budapest, 2007, 136-171. old.

- *Scharle Á.: Foglalkoztatás, intézményrendszer és foglalkoztatáspolitikai In: Kolosi T.-Tóth István Gy. (szerk.): Társadalmi Riport 2008, TÁRKI, Budapest, 2008, 257-290. o.*
- *Scharle Á.: Nőhet-e a foglalkoztatás, ha nem nő a gazdaság? Esély 2008/2., 15-26.*
- *Bódis L. - Galasi P. - Micklewright, J.- Nagy Gy.: Munkanélküli ellátás és hatásvizsgálatai Magyarországon. MTA Közgazdaságtudományi Intézet, Budapest, 2005, KTI könyvek 3.*

7. Jellemezze a szociális és foglalkoztatási problémák földrajzi meghatározottságait, területi egyenlőtlenségeit!

- a. Elemezze a lokális munkaerő-piaci programok feltételrendszerét, szereplőit, lehetséges célkitűzéseit! Mutasson be „komplex” gazdasági, foglalkoztatási és szociális fejlesztési programokat, integrált jóléti rendszer-típusokat!
- b. Mutassa be a lokális munkaerő-piaci projektek fejlesztésének főbb elemeit! Készítsen projektvázlatot egy, a bizottság által választott, területi hátrányokat tartalmazó probléma megoldására!

- *Csoba Judit -Frey Mária - G.Fekete Éva - Lévai Márta -Soltész Anikó: Szociális gazdaság kézikönyv, Országos Foglalkoztatási Közalapítvány, Budapest, 2007*
http://www.szocialisgazdasag.hu/sites/default/files/dokumentumtar/szoc_gazd_kezi_konyv.pdf
- *Györgyi Zoltán-Mártonfi György: Vissza a munkaerőpiacra. A tranzit foglalkoztatási program tapasztalatai.*
In.: Tíz év a foglalkoztatáspolitikai szolgálatában OFA 2002 67-109. old.
- *Szoboszlai Zsolt (szerk): Szociális földprogramok. Egy aktív szociálpolitikai modell eredményei –1992-2000.*
Esély Szociális Közalapítvány, Szolnok, 2001, 15-51. old.
- *Tóth J.: A felnőttképzés szerepe a helyi gazdaságfejlesztésben.*
Tudásmenedzsment 2007, 8/2. 16-20. o.

8. Az aktivizálás és dinamizálás eszközei az önkormányzati foglalkoztatáspolitikában.

- a. Melyek az önkormányzati szintű szociális kötelezettségek rendszerében a tartósan inaktív személyeket érintő legfontosabb ellátások? Jellemezze a közfoglalkoztatás rendszerét!
- b. Mutassa be, milyen elemei vannak egy közfoglalkoztatási tervnek!

- *Csoba Judit - Diebel Andrea.- Krémer Balázs: Munkaerőpiaci változások, leszakadó társadalmi csoportok. In Csoba J. (szerk): A peremhelyzetű társadalmi csoportok munkaerő-piaci és társadalmi integrációja. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2009, 11-73. o.*
- *Csoba Judit: „Segély helyett munka.” A közfoglalkoztatás formái és sajátosságai. Szociológiai Szemle 2010/20. (1) 26-52. o.*
- *Fazekas Károly: Az aktív korú állástalanok rendszeres szociális segélyezésével és közcélú foglalkoztatásával kapcsolatos önkormányzati tapasztalatok. Budapesti Munkagazdaságtani Füzetek, BWP. 2001/9.*
- *Borbély-Pecze Tibor Bors: Aktív korú inaktívak mobilizálása. Esetszintű együttműködés az önkormányzati szociális rendszerek és az állami foglalkoztatási szolgálatok között néhány OECD-ország gyakorlatában. Esély 2008/4., 53-77. o.*